

EDITORIAL

Paregtaen ti umili a mangpalawa iti pananglaban iti rehimen a US-Marcos

Iti naglabas a tawen, nagtultuloy a rimmang-ay ti panagkaykaysa dagiti umili a Pilipino a mangilaban iti pagsapulanda, mangsalaknib iti karbengan da, mangitandudo iti hustisya, ken mangitandudo iti nailian a waya-way. Iti sanguanan ti di masolbar a krisis ti agturturay a malakolonyal ken malapyudal a sistema, kannigid-kannawan dagiti kontra-pagilian ken kontra-demokratiko nga annuroten ken tignay ti pasista nga US-Marcos a rehimen. Dagitoy ti mangiduron kadagiti umili nga agkaykaysa ken manglaban iti panangiturayda.

Umad-ado ti bilang dagiti mangmanged, ken dagiti ordinaryo a trabahador a makidangdangang para iti karbengan da iti makabiag a sueldo ken tangdan. Ad-adda pay a tumibtibker ti takder dagiti drayber ken opereytor ti dyip iti panangidepensa da iti pagbiaganda maibusor iti *jeepney phaseout*. Kamaymaysa da dagiti agtutubo a mangsupsiat met iti nakaro a pananggato ti matrikula ken gastos iti edukasyon. Iti nadumaduma a paset ti pagilian, salsalakaniban dagiti umili ti kalintegang da iti daga, kabambantayan, karayan, baybay, ken dagiti pagbiagan da maibusor iti pananggamang ken panangdadael dagiti agkakakumplot a ganggannaet, dadakel a kapitalista ken apo't daga. Singsingiren da ti rehimen nga US-Marcos iti kinakurang a panagsagana ken tignay iti sango ti nakaro a didigra a pinataod ti tikag bayat ti El Niño ken dagiti paglintegang na a mangdaddadael iti aglawlaw.

Rimmegta ti panagbusor ti nalawa nga intar ti umili iti

plano dagiti pasurot ni Marcos a *charter change*, a mangpasingked kadagiti neoliberal a pamuspusan iti 1987 a konstitusyon ken mangitungton kadagiti panagbalbaliw a mangpaatiddog iti bileg dagiti politiko. Kumarkaro met ti ibubusor iti pannakibiang ti US iti militar ti Pilipinas, panangisungsong na iti gubat ken pannakaipalgak ti pagilian iti imperyalista a pannakalakubna iti China, bayat nga umawawag dagiti umili iti natal-

na a pannakarisot dagiti isyu iti nagbaetan ti Pilipinas ken China mainaig kadagiti teritoryo ti baybay idiy West Philippine Sea. Agtultuloy ken rumangrang-ay ti suporta kadagiti umili ti Palestine maibusor iti genocide nga ar-aramiden ti US ken ti Zionist nga Israel. Situred a sumarsaranget ti umili iti rumrumkuas a kinaulpit ni Marcos. Baligi da ti desisyon ti Korte Suprema a maibusor iti *Red-tagging* ken pabor iti pannakaited ti *writ of amparo* kadagiti biktima.

Pagilasinan ti di masolbar a krisis iti ekonomya ken politika ti agturturay a sistema ti kannigid-kannawan a militante a panagsupiat ti umili. Iti sidong dagiti narigat ken naranggas nga addang ti kontra-

mili ken aso-aso a rehimen Marcos, awanen ti sabali a pagkamangan ti umili no di ti panagkaykaysa, panagtignay ken pannakidangadang. iti sanguanan ti panaginbibingneg ni Marcos, ad-adda a masapul a maipangpangruna ti ikkis dagiti umili nga agkidkiddaw iti dagus ken manayon a panagbalbaliw. Tapno epektibo ti pannakigubat, masapul a maallukoy ti ad-ado a paset ti umili.

Tapno mapatignay ti nalawa nga umili ken mairugi ti inisyatiba da a makilaban, rumbeng a mangrugi dayta iti kasasaad ti napolitikaan a kaamoan ken kinasagana dagiti masa. Ti kangrunaan a pannursuro ti Partido ket rumbeng a patignayen dagiti aktibo ken abante a benneg ti masa, tapno magaw-at ti akintengnga ken awiden dagiti atrasado. Mainaig iti dayta, rebbengen dagiti kangrunaan a nailian-demokratiko a puersa a riingen ken allukuyen dagiti masa nga agtignay babaen ti iyaasideg ken panagkaykaysa kadagiti nadumaduma nga organisasyon da, wenna ti panangbangon kadagiti nadumaduma a kita ti asosasyon a naibatay iti nagkaykaysa a takder dagiti masa kadagiti kangrunaan a parikot dagiti umili.

Ado a masa ti sisasagana a sumrek kadagiti nailian-demokrati-

ko nga organisasyon ken determinado nga agtignay para iti komprehensibo a panagbalbaliw ti kagimongan. Rumbeng a nasaknap ida nga organisaen. Ngem ad-ado pay ti sisasagana a makikadua ken makipaset maibatay iti nadumaduma a progresibo, nailian ken maka-umili a panggep, wenna maibatay iti gagangay ken kadawyan a pagrebbengan iti panagbiag wenna kasasaad. Situtulok da a sumrek iti nadumaduma a kita ti organisasyon, ken silulukat da kadagiti nadumaduma a wagas ti panagtignay. Nasken a masarakan dagitoy, maibangon dagiti maitutop a porma ti organisasyon ken maiturong da iti dalan ti militante a pannakidangadang. Rumbeng nga igaed ti panagpartuat kadagiti pamuspusan ken langa ti panang-organisar ken panangpatignay iti masa.

Kabayatan na, ti nainget a pagrebbengan ti amin a nailian-demokratiko a puersa ket agturong iti masa ken ingga't bael nga agisayangkat ti pangkagimongan a panagsukisok, propaganda ken panagorganisar. Masapol a mapan ken agtrabaho da a naan-anay kadagiti paktorya, kadagiti napanglaw a komunidad iti syudad ken away, uray pay kadagiti eskwelaan, opisina, ken

sadinoman a pagnaedan wenna panggedan ti kaadoan. Babaen iti dayta, matakwatan dagiti umiso wenna epektibo a porma, agpada a kadaanan ken baro, ti propaganda ken panangorganisar iti masa.

Masapul nga agbalintayo a natured, napigsa ti pakinakem, addaan ganuat ken managpartuat iti panagpropaganda ken panagorganisa iti masa. Masapul a maikkat ti amin a langa ti burukratismo ken liberalismo, ken agannad iti populismo, buntotismo, komandismo ken ti panangliklik iti propaganda. Nasken a sukimaten dagiti kababalin ken estilo ti panagtrabaho a mangitandudo iti abilidad dagiti nailian-demokratiko a puersa a mangammo iti kongkreto a kasasaad dagiti masa, dagiti nagduduma a parikot da, dagiti gagangay a tarigagay da, ti tukad ti pannakaawat da ken ti kinatulok da nga agtignay ken makigubat.

Naimpusuan ti tarigagay dagiti umili ti Pilipinas a makidangadang iti sanguanan ti nakaro a krisis ken ti awan-anawa a panangidadanes ken panangirurumen kadakuada ti kontra-umili ken pasista a rehimen ti US-Marcos. Determinado da a mangitultuloy iti pannakidangadang para iti salun-at da, pagbiagan, ken kalintegangan da, ken para iti wayawaya ken kinatalged ti pagilian.

Ti naimpusuan a tarigagay dagiti umili a lumaban ket nasken a batugan ti determinasyon dagiti nailian-demokratiko a puersa a riingen, organisaen ken patignayen dagiti mangmangged, mannalon, masa nga anak ling-et, ken amin a demokratiko a sektor. Dagiti kadre ken kameng ti Partido ket masapul nga agserbi a pagwadan iti panangidaulo iti di agimbubukodan a pannakipaset, panangparegta ken panagorganisar tapno paunegen ken palawaen dagiti ramut ti Partido iti intar ti masa. Isuda ti mangidaulo iti panangpatanor iti kapanunotan nga agpannuray ken agtalek iti masa, ken iti kapanunotan a dagiti laeng masa ti agaramid ti pakasaritaan.

AB

 <p>Tawen LV No. 10 Mayo 21, 2024</p> <hr/> <p>Ti Ang Bayan ket maipabpablaak iti lenggwahe a Pilipino, Bisaya, Iloko, Hiligaynon, Waray ken Ingles. Agawat ti Ang Bayan kadagiti kontribusyon nga artikulo ken damdamag. Maallukoy met dagiti agbasbasa nga agidanun kadagiti dillaw ken rekomendasyon para iti panagdur-as ti pagiwarnak tayo.</p>	<h2 style="text-decoration: underline;">Linaon</h2> <p>Editorial: Paregtaen ti mangpalawa iti panaglaban ti umili iti rehimen nga US-Marcos 1 International Peoples' Tribunal 3 Asino ti kadakkelan a <i>Red-tagger</i>? 4 Dagiti militar ti US ken Australia iti Pilipinas 5 Dagiti protesta 5 Labanan ti operasyon ti MMCI idiy Kalinga 5 Dagiti minero idiy Benguet, nagbarikada 6 Awan pay laeng ti hustisya idiy Marawi City 6 68-ektarya a daga, naipagballigi 6 "Nadalus" nga enerhiya idiy Batangas 7 Iti ababa a sarita 8 Dagiti panagbomba, panagaresto ken kinaranggas 9 Maika-76 a tawen ti Al Nakba, linagip 10</p>
<p>Ti Ang Bayan ket ipabpablaak ti Komite Sentral ti Partido Komunista ng Pilipinas dua a daras iti tunggal bulan</p>	
<p> ang.bayan@cpp.ph</p>	

IPT: US, Duterte, ken Marcos Jr, napaneknekan a nagbasol kadagiti krimen iti gubat

Ti International People's Tribunal (IPT) ket nangikeddeng idi Mayo 18 a nagbasol ti rehimen da Duterte ken Marcos Jr., ti gobyerno ti Republika ti Pilipinas (GRP), ken ti US a tinaming ni Joseph Biden, iti panaglalsing kadagiti karbengan ti tao dagiti Pilipino ken ti internasyonal a linteg a makatao.

Ti IPT ket maysa a sangalubongan a korte a buklen dagiti legal nga eksperto a mangimbistigar kadagiti panaglalsing iti kalinteg ti tao ken ti internasyonal a linteg a makatao iti nadumaduma a pagilian. Daytoy ket nabangon idi 1979 ken nakaaramid ti 46 a sesyon, a pakairaman ti innem a maipanggep iti Pilipinas.

Sigun ken ni Severine de Laveleye, miyembro ti Chamber of Representatives ti Belgium, ken maysa kadagiti hurado ti IPT ita a tawen, ti panagimdengda ti nangpaneknek a manipod idi turay ni Duterte agingga iti agdama a turay ni Marcos, agtultuloy ti sistematisiko a panaglalsing kadagiti karbengan ti tao dagiti kritiko ti gobyerno, a sinuportaran ti US.

Paneknekan daytoy dagiti nairerekord a kaso ti panagtiktik, panangbutbuteng, panagdukot ken inkapilitan a panangpukaw, panangpapatay ken panagmasaker ti Armed Forces of the Philippines (AFP) kadagiti sibilyan a kritiko ti gobyerno iti sidong ti kontra-insurhensya a programa ti

dua a rehimen.

Dadduma kadagiti kaso a natalak a nangngegan ket ti panangpapatay ti AFP kadagiti sibilyan, a pakairamanan ti pamilya Fausto idiyay Panay, ken dagiti boluntaryo a manursuro kadagiti Lumad a pagadalan idiyay Mindanao.

Maysa pay ket dagiti *aerial bombings* kadagiti komunidad nga insilpo ti militar iti New People's Army (NPA). Iti listaan ti Karapatan, adda 378,203 a biktima ti panaglalsing ti karbengan ti tao a mainaig kadagiti panagbomba iti sidong ti turay ni Duterte, idinto a 22,391 iti sidong ti turay ni Marcos.

Karaman kadagiti nangngeg ti tribunal ket dagiti kaso ti di makatao a panangtrato ti militar kadagiti miyembro ti NPA. Naammoanda nga agtultuloy ti panangpapatay ti militar kadagiti *hors de combat* wenna saan a makabael a lumaban a manakigubat ti NPA. Malaksid iti dayta, adda met dagiti nadokumento a kaso ti panangtulaw ti militar kadagiti banakav daagiti napapatay a rebolu-

syonaryo a manakigubat.

"Ti masansan ken kaado dagitoy a kaso ti mangpaneknek a maararamid daytoy kas paset ti patakaran ti GRP", innayon dagiti hurado.

Mainaig iti daytoy, impaganetget met ti IPT ti suporta ti US iti programa ti kontra-insurhensya ti gobyerno ti Pilipinas, a kunada ket naadaw iti estratehiya ti US.

Maysa kadagiti kangrunaan a panggep ti Balikatan *exercises* ket ti panangpatibker ti kinamanagsagana ti GRP iti kontra-insurhensya. Kanayonanna, agdagupen iti \$ 1.14 bilyon ti kantidad dagiti aramaten a militar nga inlatang ti US iti Pilipinas.

Kabayatanna, dagiti grupo iti karbengan-tao iti Pilipinas ket immanamong iti desisyon ti IPT.

"Ti lokal a mekanismo ket napaay iti panagbirok ti hustisya dagiti biktima ditoy Pilipinas, isu nga ti International Peoples' Tribunal ket maysa a dakkel a larangan tapno maaddaan dagiti biktima iti gundaway a mangusig kadagiti kaso ti panaglalsing ti administrasyon da Duterte ken Marcos Jr. kadagiti karbengan ti tao", kuna ni Atyy.Sol Taule, abogado para iti grupo a Karapatan iti maysa a *press conference*.

Panggep dagiti grupo ti karbengan ti tao nga iwaragawag ti sentensya ti IPT kadagiti komunidad ken dadduma pay nga organisasyon, ken ipan daytoy iti Kongreso, kas paset ti tignay da a mangpangsumbat kadagiti nairaman kadagiti panaglalsing ti kalinteg ti tao iti sidong ti dua a turay.

"No isubli tayo ti sentensya ti IPT kadagiti komunidad, ilawlawag tayo kadagiti kailian tayo a kasapul-an ti agtultuloy nga edukasyon ken panagtignay tapno masalagniban ken mapadur-as dagiti kalinteg tayo", kinuna ni Raymond Palatino, pangkabulkan a kalihim ti Bagong Alyansang Makabayan. AB

Asino ti kadakkelan a *Red-tagger*?

Kadagiti napalabas a tawen agingga iti agdama, babaen ti panangidaulo dagiti batalyon ti Armed Forces of the Philippines, dagiti yunit ti Philippine National Police, kasta met dagiti opisyal ti NTF-Elcac ken Anti-Terrorism Council, naaramidan ti di maanawa a *Red-tagging*, panangpadakes ken mali-syoso a panangiraman kadagiti sibilyan ken dagiti organisasyon da iti armado a tignay. Nabayagen nga ar-aramiden dayta ti reaksyonaryo nga estado ngem immirteng ken nagbalinen a sistematiko manipod idi panawen ti napalabas a turay ni Duterte agingga iti agdama a turay ni Marcos. Paset daytoy ti narugit a gubat kontra insurhensya ti reaksyonaryo nga estado a nakaturong kadagiti sibilyan.

Iti panawen ni Duterte, awan ti sektor, industriya, organisasyon wenno indibidwal nga addaan iti rikna a kritiko iti panagturay na, a pakairamanan dagiti kritiko iti kriminal a "gubat kontra droga", a naisalakan iti pangta na. Idi 2018, iti baet ti panangbusor iti "Red October", rinibo a tattao - dagiti medya, estudyante, lider ken kameng ti nailian-demokratiko nga organisasyon, atleta ken artista ti pinangtaan ni Duterte ken dagiti opisyal ti militar na.

Kadagiti naglabas a tawen agingga ita, saan a mabilang dagiti aktibidad, forum ken pannakaiwaras dagiti pammadakes ken *Red-tagging* dagiti nadumaduma a yunit ti militar iti media, pagadalan ken iti away. Uray idi panawen ti pandemya ti Covid-19, makumikom dagitoy a yunit a mangsugsog kadagiti sibilyan iti armado a tignay tapno piliten ida a "sumuko" ken dadaelen dagiti organisasyon da. Dagitoy met a yunit ti

militar ti nangirugi kadagiti nadumaduma a "youth summit" kadagiti unibersidad ken dagiti komunidad dagiti mannalon a kanayon a naka-sentro iti pannakadadael dagiti progresibo nga institusyon ken dagiti ligal nga organisasyon ti masa.

Inusar ti rehimen ti ado nga opisyal iti tukad-baryo ken munisipyo tapno lipiten dagiti kabaryo da ken mangikkat ti krimen nga ar-aramiden ti AFP kadagiti bukod da a masakupan.

Ti NTF-Elcac ti kangrunaan a mangibagbagi iti daytoy a taktika, a tinaming dagiti kapepeklan a *Red-tagger* a kas kada Hermogenes Esperson Jr., Colonel Harold Cabunoc, Mocha Uson, Lorraine Badoy, Jeffrey Celiz, Salvador Panelo ken adu pay. Iti Senado, itay nabiiit, ni Ronald "Bato" de la Rosa ti nangidaulo iti kannigid-kannawan a *red-tagging* a kadua dagiti traydor a kas kada Noel Legaspi, Joy Saguino, Kate Raca ken dadduma pay a nagpa-usar iti AFP.

Ti SMNI Network a kukua ti pasurot ni Duterte ken ita ket pugante a ni Apollo Quiboloy ket nagbalin a sentro ti nakaro a panangpadakes ken panagpangta. Ti Facebook, Youtube ken dadduma pay a *social media platform* ket nagbalin met a lugar ti naranggas ken makapapatay a panangdadael ken panangbutbuteng da.

Pangta iti biag, wayawaya ken kinatalged

Iti maysa a desisyon a naisurat idi Hulyo 4, 2023, indeklara ti Korte Suprema a ti *Red-tagging*, wenno ti dakes a pannakainaiig dagiti sibilyan iti armado a gunglo, ket pangta iti biag, wayawaya ken kinatalged dagiti biktima. Ti desisyon ket nainaiig iti napaboran a petisyon para iti *writ of amparo* ni Siegfred Deduro, dati a pannakabagi ti Bayan Muna Party-list. Naipablaak ti desisyon nga insurat ni Associate Justice Rodil V. Zalameda idi laeng Mayo 8.

Daytoy ti umuna a gundaway nga inikkan ti korte iti ligal a kaipapanan ti konsepto ti *Red-tagging* iti Pilipinas. "Ti panangmarka iti maysa a tao kas "Red" wenno "Nalabaga" masansan a nainaiig iti nainget a panagsiput, direkta a pananglipit, ken iti sumagmamano a gundaway, ka-maudiananna ipapatay.

Gapo ta dagiti na-*red-tag* nga indibidwal ket nainaiig kadagiti komunista wenno terorista, agbalin ida a puntirya dagiti *vigilante*, dagiti paramilitar a grupo wenno uray dagiti ahente ti estado isu a nalaka a maawatan no apay a maamak ti maysa a na-*red-tag* nga indibidwal a madangran iti biag na ken kinatalgedna", insurat ti Korte Suprema.

Sigun iti Korte Suprema, mabalin a maited ti *writ of amparo* kadagiti biktima ti *Red-tagging*, kasta met kadagiti biktima ti "panangpadakes, panangmarka, ken panangibilang a nakabasolda babaen ti panakikadua (*guilt by association*) gapo ta "nalaka laeng a mailadawan" ti buteng a marikrikna ti biktima. **AB**

Agtultuloy dagiti war games ti US ken Australia iti Pilipnas

Ti Balikatan 39-24 ket opisyal a nalpas idi Mayo 10, ngem rinibo a soldado ti US ti adda pay laeng iti Pilipinas para iti maikadua a serye ti Salaknib-24 a damo a nairussuat idi Abril. Ado pay ti sumaruno a war games ti "nalimed" nga irussuat ti US iti pagilian. Adda pay laeng dagiti soldado ti Australia iti pagilian para iti panagsanay a Kasangga.

Idi Mayo 11, naangay ti Salaknib iti ili ti Basco, Bata- nes. Iti linged ti "port improvement project" inrugi ti US Army ken Philippine Army ti panagbunag ti bato manipod iti Basco Port. Ti nasao a puerto ket maibilang a "sibilyan a puerto" ngem agserbinto a puerto dagiti bapor a pakigubat ti US. Mainayon ti sangladan kadagiti dadduma pay a pasilidad a binangon ti US idiy Chadpidan, Basco ken idiy San Rafael, Itbayat ken Mavulis Island.

Kabayatanna, nangrugi ti Kasangga war games iti nagbaetan ti Philippine Army ken Australian Defense Force (ADF) a nakipasetan ti 100 tropa a Pilipino ken 50 a tropa ti Australia idi Mayo 13 iti hedkwarters ti 5th ID idiy Gamu, Isabela, nga agbayag agingga Hunyo 21.

Karaman iti daytoy a war games ti panagipabanto kadagiti mortar ken operasyon ti drone a mangrribok kadagiti komunidad, ken ti "kontra-terorismo" a nangnangruna a nakasentro iti panagranggas kadagiti mannalon ken aktibista.

Kabayatanna, mangirussuat ti US ti RimPac war games iti nadumaduma a paset ti Asia ken US manipod Hunyo 29 agingga Agosto 4. Ti RimPac (Rim of the Pacific) ket naikuna a "kadakkelan a naval war games" iti intero a lubong. Ti Pilipinas ket lumaok kadaytoy.

Kontra-Balikatan 39-24

Iti panaglippas ti Balikatan idi Mayo 10, pinuoran dagiti nadumaduma a grupo ti bandera ti imperyalista nga US iti sango ti hedkwarters ti AFP idiy Camp Aguinaldo, Quezon City. Tinubngar da ti panangtulaw ti US iti soberanya ti Pilipinas, dagiti panaglabsing iti karbengan- tao daytoy, ken panangisungsong iti Pilipinas iti durdurugan a gerra iti kalaban nga imperyalista a China. Nagisab-it met kadagiti balatengga idi Mayo 6 dagiti grupo idiy Ilocos Norte.

Kabayatanna, idiy pagilian ti Australia ket inrussuat ti Kabataang Makabayan (KM) ken Katipunan ng mga Gurong Makabayan (Kaguma) dagiti bukod da nga aktibidad tapno tubngaren ti Balikatan. Ti konsulado ti US idiy Melbourne ket pininturaan ti KM idi umuna a lawas ti Mayo.

Kabayatanna, nangibitin dagiti miyembro ti Kaguma iti dakkal a balatengga iti maysa a rangtay idiy Malibay, Pasay idi Mayo 10. Nakasurat ditoy ti "Sarangeten ti imperyalista a gubat! Idur-as ti demokratiko a rebolusyon ti umili!"

AB

Isubli ti 5-tawen a franchise! Nagprotesta dagiti mano gasot a drayber ken opereytor ti dyip idi Mayo 16 iti sangoanan ti LTFRB idiy Quezon City tapno kondenarenn ti bilin a tiliwen dagiti saan nga agpasakop iti maipapilit a konsolidasyon dagiti prangkisa. Inrupir dagiti drayber ken opereytor a maisubli ti 5-tawen nga indibidwal a prangkisa da para iti pagbiagan da. Idi Mayo 14, nagprotestada met iti sango ti Korte Suprema tapno iduron ti korte a mangipaay iti sungbat iti petyson da a mangpasardeng iti kapilitan a pannaka-urnos ken pannaka-ipatungpal ti PUVMP.

Lider-mangmangged ti KMU-SMR, binirok iti kampo-militar. Dagiti kabagian ni William Larosa, nadukot a lider-mangmangged idiy Southern Mindanao, ket nagirussuat ti search mission idi Mayo 14. Nagturong d iti kampo ti 103rd IBde idiy Davao City gapo iti tip a sadiay ti nangilemmengan ken Lariosa. Napanda met iti regional office ti CHR ken ti DOLE idiy Davao City tapno iyumang da ti kaso ti nadukot a lider.

Aldaw ti Mangmangged pangsalun-at, linagip. Nagmartsa dagiti mangmangged pangsalun-at idi Mayo 7 idiy Manila ken Baguio City. Kiddaw da ti makabiag a sweldo, kinatalged iti trabaho, nayon a taw-an iti ospital, kalintegan iti trabaho ken kalintegan ti umili a Pilipino iti salun-at. Nanglukat da met kadagiti protesta ken dadduma pay nga aktibidad kadagiti syudad ti Iloilo, Bacolod, ken Cebu, iti Camarines Norte, ken kadagiti rehion ti Soccsksargen ken BARMM. Dagiti Health Workers United for Wage Increase ken Alliance of Health Workers ti nangidaulo kadakuada.

Dagiti trabahador ti PLDT, agwelga. Nagbotos ti 3,390 kadagiti 4,041 a nakaykaysa a trabahador ti PLDT a pabor iti panagwelga iti sango ti saan a panagtignay ti maneydsment iti panagawag da a manglukat ti negosasyon a CBA para iti 2024-2027. Inrugi da ti strike vote wenno panagbotos nga agwelga idi Mayo 14 ken 15 kadagiti amin a sanga ken opisina ti PLDT iti pagilian. Tallo a bulanen a nangipaulog ti unyon iti pammilin para iti negosasyon ngem awan ti sungbat ken inggagara nga intantan ti kumpanya ti pannakairugi na. Nagprotesta da met iti DOLE idiy Intramuros, Manila idi Mayo 13.

73-ektarya a daga idiy Angeles City, ilaban. Nagpiket dagiti mannalon ken residente manipod iti Barangay Anunas, Angeles City, Pampanga iti DAR ke Kongreso idi Mayo 13 ken 14. Kayat da a maisubli ti 73-ektarya a daga iti Sityo Balubad a tinagikua ti Clark Hills Properties Corporation. Mangipatulod iti resolusyon iti Kongreso a mangusig iti panangsamsam iti daga.

Sarangaten ti operasyon ti Makilala Mines Corporation Inc idiyay Kalinga

Ti Cordillera People's Democratic Front (CPDF)- Kalinga ket umaw-awag kadagiti minoridad ken mannalon a sangsangkamaysa a mangsaranget iti operasyon ti Makilala Mines Corporation Inc (MMCI) iti ili ti Pasil, Kalinga. Daytoy a kumpanya ket maysa a subsidiaryaryo ti Celsius Resources ti Australia.

Ti panagpuonan ti MMCI idiyay Kalinga ket kasukat ti panagsubasta ni Ferdinand Marcos Jr kadagiti rekurso ti pagilian iti kaudian a panagbisita na idiyay Australia. Inikkan ti rehimen na ti kumpanya iti Mineral Production Sharing Agreement (MPSA) idi Marso. Ti MPSA a naited iti kumpanya ket agpaot iti 25 agingga iti 50 a tawen.

Ti nalawa a daga a sakupen ti MMCI ket paset ti tawid a daga dagiti katutubo a Balatoc. Gamgamen dagiti operasyon na ti 2,500 ektarya a kapuonanna a daga.

Ti Maalinao-Caigutan-Biyog (MCB) *mining deposit* ti balitok ken gambang iti igid ti Pasil River ti pagminasan ti MMCI. Ti kumpanya ket mangbusbos iti ₱13 bilyon iti MCB Copper Mining Project tapno mangrugi ti operasyon kadaytoy a tawen. Manamnama a mangrugi a bumirok ti minasan iti maikadua a tawen ti panagoperar. Ti MCB deposit ket asideg iti Dickson deposit a damo a naminas ti Batong-Buhay Gold Mines Inc ken dagiti nadumaduma a kasosyo na.

Maibatay iti MPSA, makaawat ti nasyonal a gobyeno iti paset ti produksyon a mairaman ti sangapirit nga *excise tax* iti mineral a produkto ken ti 4% *royalty*, kasta met ti sumagmamano a buwis ken mabayadan. Ti lokal a gobyerno ti Pasil

ket bayadan laeng ti MMCI ti ₱183,000 kada tawen. Kabayatanna, ti MMCI ket manamnama a makaurong iti 2.25 milyon a tonelada ti ore wenno mineral a bato iti rugi ti operasyon, ken mamindua iti dayta kadagiti sumarsaruno a tawen.

Mairuar iti sabali a pagilian ti balitok ken gambang a maminas ti MMCI idiyay Kalinga. Maipapaay dagitoy kadagiti imperyalista a pagilian para iti *automation* ken "green technology".

Napeggad ken makadadael

Awanen ti sabali pay nga ipaay ti panagminas kadagiti umili ti Kalinga no di ti kinaderrep ken ti nasaknap a pannakadadael ti daga ken kabambantayan. Usaren ti MMCI ti *sub-level open sloping* (SLOS) a wagas nu sadino nga agkali kadagiti *tunnel* nga agingga 600 metro a kauneg. Dagitoy a tunnel ket mausar iti aggigiddan a panagurnong ti ore.

Dagitoy a tunnel ti pakaipupokan ti 78% ti "mine tailings" wenno rugit ti minas inton agsardengen ti panagminas. Ti dadduma a mabati a basura ket panggep na nga iproseso kano tapno maikkat dagiti makasabidong a kemikal ken mausar a pagmulaan wenno panggabor kontra-layus ken iti konstruksyon. Nakasina nga ibangon met ti dam a pangibukbukan ti danum manipod kadagiti *tunnel* ken panangproseso

iti mineral a naglaon iti gambang, asido, ken dadduma pay a makasabidong a kemikal.

Ti minasan ket uma-

gaw iti suplay ti danum ken kuryente. Mangbangonto iti dakkel a dam a pagurnongan iti nadalus a danum manipod iti Kafacrutan Creek. Uma-gaw daytoy ti danum manipod iti Pasil River a kangrunaan a pagayusan ti danum idiyay Kalinga.

Ti suplay ti kuryente iti Cordillera ket maapektaran met gapo ta 12 *megawatts* ti usaren ti MMCI para kadagiti operasyon na. Malaksid iti National Grid, mangala ti kumpanya iti kuryente iti uppat pay a maibangbangon a proyekto ti kuryente idiyay Kalinga.

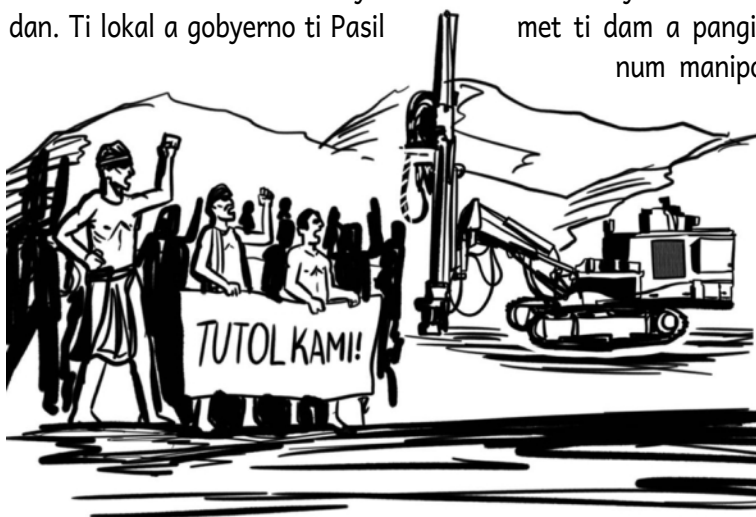
Iti ngatuen ti daga, 31.83 ektarya met ti sakupen dagiti opisina, planta ken dadduma pay a pasilidad.

Ti estado ti mangibangon iti Lubuagan-Batong-Buhay-Abra Road a 85.5 kilometro ti kaatiddog na para iti pagimbagan ti MMCI. Ditoy a maipan ti naproseso a gambang a maipan kadagiti puerto ti Salomague, Cabugao ken San Esteban, dagiti ili idiyay Ilocos Sur.

Kakumplot ti MMCI ti reaksyonaryo a gobyerno iti panangpapartak iti proseso tapno malukatanen ti pagminasan. Katinnulong ti National Commission on Indigenous Peoples (NCIP), a mangbingbingay ken paggaapaen dagiti nailian a minoritya ken manglaplapped kadakuada nga agkaykaysa a mangsaranget iti pagminasan. Kas iti ado a kaso iti intero a pagilian, inallilaw ti NCIP dagiti katutubo tapno likawan ti kidkiddawen ti linteg a "Free, Prior, and Informed Consent" wenno pammalubos ti komunidad sakbay nga agopereyt dagiti kumpanya ti pagminasan.

Dagiti yunit ti militar ken pulis ti mangwardya iti pagminasan. Iti kabambantayan ti Kalinga, nairugi ti nasaknap nga operasyon a komban iti linged ti kontra-insurhensya tapno maparmek ti ibubusor dagiti umili iti proyekto.

Naadaw iti praymer ti CPDF-Kalinga maipapan iti MMCI. AB

Dagiti minero idiy Benguet, nagbarikada

DAGITI MINERO TI Dontog-Manganese Pocket Miners Association (DOMAPMA) nagbarikada maibusor iti dakkel a kumpanya ti pagminasan a Benguet Corporation, Inc. (BCI) idiy Sityo Dalicno, Barangay Ampucao, Itogon, Benguet idi Mayo 13. Ti barikada ket paset ti pannakidangadang da tapno masakniban ti karbengan da iti daga ken pagbiagan da maibusor iti inkapilitan a panangsamsam ti BCI kadagiti *pocket mine* ti DOMAPMA ken ti di nainkalintegan a panagpangato ti abang kadagiti alikamen a pangminas.

Babaen ti mandar ti BCI, pinagbalin dagiti lokal nga ahensya ti gobyerno a maiparit ti bassit nga operasyon ti panagminas ti DOMAPMA gapo iti isyu ti "regulasyon" ken "isyu a pang-aglawlaw" a pinataod kano ti operasyon. Patien dagiti minero a pambar laeng daytoy tapno makastrek ti BCI iti lugar.

Agdagop iti 500 agingga 1,000 a trabahador ti mapukaw ti pagbiagan da gapo iti ilegal a pannakaserra ti pagbiagan da. Naapektaran met ti panagbiag dagiti katutubo iti komunidad ken kadagiti kabangibang a barangay, ken uray pay kadagiti dadduma a probinsya iti Cordillera ken Cagayan Valley nga agub-ubra ditoy.

Sakbay pay a pinasardeng ti BCI ti panagminas, pinadas dan ti agminas iti DOMAPMA agraman ti dadduma a paset ti barangay ti Ampucao ken Virac. Kakumplot ti kumpanya ti National Commission on Indigenous Peoples tapno mapapartak ken agkusit kadagiti dokumento para iti espesyal a pammalubos. Pinanggep da a likawan ti proseso ti panangala ti Free, Prior, and Informed Consent manipod kadagiti katutubo iti lugar.

Sakbay dayta, nagisayangkatan ti barikada maibusor iti manangabusso ken mananggagam a BCI dagiti dadduma a residente idi Abril. Inrupir da nga aramiden a nalaklaka ti gatad dagiti alikamen a pangminas nga ipapaabang kadakuada.

Awan pay latta hustisya idiy Marawi City

SUMAGMAMANO A LAWAS sakbay ti maika-7 tawen nga anibersaryo ti panagbomba ti Armed Forces of the Philippines (AFP) idiy Marawi City, nagprotesta dagiti umili tapno agkiddaw da iti hustisya a nabayagen a naitantan. Idi Mayo 13, naggu-ummong idiy Rizal Park ti syudad dagiti residente a saan pay nakaawid kadagiti komunidad da.

Sinalungasing da ti panagkirmet ti Marawi Compensation Board (MCB) iti maiparbeng a maawat da a kompensasyon wenno danyos tapno mabalin da a bangonen manen dagiti nadadael a balay ken sanikua da. Imbes a mangted kadakuada iti umdas a pondo, nangipaay ti MCB iti baro a "pamuspusan" ti panangkuenta iti pannakadadael a nangikkat iti "depreciation cost" (imbabada a gatad ti sanikua gapo iti panaglabas ti tiempo wenno pannakadadael) dagiti sanikua. No nadadaan ti istruktura, dakdakkel ti maikissay ket ngarod basbassit ti magungguna. Iti si-dong dayta, otomatik a makissayan ti naikeddeng a kompensasyon ti maysa a *claimant* iti 60% agingga 85% no minimum a 10 tawenen daytoy a nakatakder sakbay a bombaen ti AFP.

Daytoy ket maikontra iti immuna a naituding a proseso ti Implementing Rules and Regulations (IRR) ti Marawi Siege Compensation Act. Naibasar daytoy a linteg iti "fair market value" (wenno presyo iti pagtagilakuan) a resulta ti pannakiyuman kadagiti nagkiddaw, wenno iti "replacement cost" wenno "repair cost" dagiti naan-anay a nadadael wenno saan unay a nadadael a pagtaengan wenno pasdek ti kultura ken komersyo. Awan ti otoridad ti MCB a mangbalbaliw kadagiti pagalagadan iti panangkuenta a nailanad iti linteg, sigun kadagiti nagprotesta.

Mapattapatta a masapol a mangilatang ti nasyonal a gobyerno iti di kumurang a ₱5 bilyon kada tawen tapno mabayadan amin a dinadael ti AFP. Lima tawen laeng ti panagpaot ti MCB, ket kalpasan dayta awanen ti maawat dagiti biktima.

68 ektarya a daga, naiballigi dagiti mannalon ti Tinang

OPISYAL A BINIGBIGEN ti reaksyonaryo nga estado ti panagtagikua ti 90 a mannalon a kameng ti Malayang Kilusang Samahan ng mga Magsasaka ng Tinang (Makisama-Tinang) iti 68 ektarya a daga iti Hacienda Tinang idiy Concepcion, Tarlac idi Mayo 8. Daytoy ket resulta ti tallo a dekada a pannakidangadang para iti daga ken ti pannakairugi manen ti kampanya a pananggun-od iti daga iti porma ti bungkalan idi Hunyo 2022.

Impaay ti Department of Agrarian Reform ti Certificate of Land Ownership Award kadagiti taga-Tinang kalpasan a namin-ado a nawaswas daytoy iti sangoanan ti nakaad-ado a panagsasaruno dagiti protesta, dayalogo ken kampuhan.

"Nagballigi kami iti panagtitinnulong mi a nanggun-od iti kalintegan ken hustisya. No saan tayo nga agkaykaysa ken agtalinaed a natibker, uray no adda iti benneg tayo ti kinapudno, saan a talaga a boluntaryo a maited ti kalintegan. Masapol nga ilaban dayta," si-gun ken Alvin Dimarucut, daulo ti Makisama-Tinang.

Bayat ti naan-anay a panakaited ti titulo iti daga, kiniddaw met dagiti mannalon ti pannakawaswas ti amin a kaso a naidatag maibusor iti Tinang 83 kas iti *obstruction of justice, usurpation of property rights, human trafficking*, ken *child exploitation*. Ti Tinang 83 ket dagiti mannalon ken tagasuporta da a naaresto bayat ti panangisayangkat da ti bungkalan idi Hunyo 2022.

"Nadalu" nga enerhiya idiy Batangas, narugit a pagalaan ti kwarta

Gapo kadagiti natural a kinabaknang ti probinsya ti Batangas ken ti bentahe a pwesto na iti pagilian ken rehiyon, ado a negosyante ken ganggannaet ti agkatkatay kadaytoy.

Sumagmamano a tawenen a kairaisao ti reaksyonaryo nga estado ti panagkissay ti panagsanggir iti *fossil fuel* (langis ken karbon) kas gubuaayan ti enerhiya ti pagilian. Iti sidong ti turay ni Duterte, nangrugin ti pagilian a nanglukat kadagiti ganggannaet a pamastrekan iti *renewable energy* (saan a naibatay iti langis ken karbon) ken nadalus (saan a mangpataod iti polusyon wenno rugit). Iti sidong ti turay ni Marcos, pinalubosanna ti 100% a panagtagikua ti ganggannaet kadagiti kasdiy a pasilidad.

Umiso ken naikalintegangan ti panagregget ti ado a sektor ti kagimongan a mangusar iti nadalus nga enerhiya tapno masalakniban ti lubong manipod iti panagbalbaliw ti klima. Ngem saan a dayta ti panggep dagiti ganggannaet a korporasyon ken dagiti burgesya kumprador a kasosyo da, agraman dagiti burukratakapitalista, a sipapardas a naggunay iti panagrang-ay iti *renewable energy*.

Iti intero a pagilian, sumagmamano laeng a pamilya ken kumpanya ti agik-ikut kadagiti planta a mangpataod ken mangipaay iti kuryente, usar ti angin, danum, karbon, ken

liquefied natural gas (LNG). Idiy Batangas City, adda pasilidad dagiti Ayala ken Aboitiz ken dagiti negosyante a da Manny V. Pangilinan (MVP), Ramon Ang ken Enrique Razon Jr. Ti anak ni Sen. Loren Legarda a ni Leandro Leviste nga akin-kukua ti Solar Philippines Power Project Holdings Inc. (SPPPHI) ket adda met ditoy. Ti pamilya a Tan ti agtagikua iti Citicore Solar Power Plant idiy Tuy a mangsuplay iti kuryente iti Emperador ken ti Tanduy Distillery idiy Balayan ken Lian.

Idi 2016, nangipatakder ni Leviste iti kaunaan a *solar farm* ti SPPPHI iti 160 ektarya a katanapan idiy Calatagan. Idi 2023, ginatang da Razon ken Leviste ti dua pay a *solar farm* idiy Batangas. Panggep da a bangonen ti kadakkelan a solar farm iti intero a probinsya, a saku-penna ti Nueva Ecija ken Bulacan.

Idi Disyembre 2023, impakaammo ni Pangilinan ti pannakalugi ti Roxaco Land Corporation idiy Nasugbu. Kabayatanna, nairaman ti pannakaserra ti Central Azucarera Don Pedro Inc (CADPI)—maysa kadagiti dua nga asukarera iti probinsya ken maikadua a kadakkelan iti pagilian.

Iti tawen 2024, naibutaktak ti

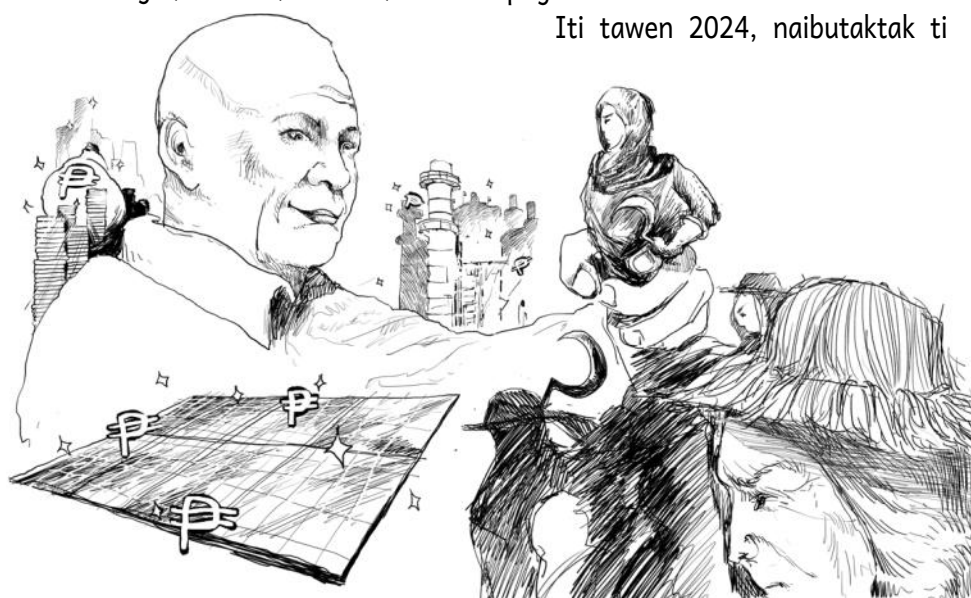
makagapo iti desisyon ni Pangilinan a nangdadael iti pagbiagan ti rinibibo a Batangueño nga agun-unas. Impakaammo na idi Marso a gintang na ti Solar Phil New Energy Corporation (SPNEC), maysa a kumpanya iti sidong ti SPPPHI ni Leviste. Kasukat daytoy, inlako na ti ROXACO ken ni Leviste. Kaykayat ni Leviste ti nalawa ken tanap a kausanan ti Hacienda Roxas para kadagiti *solar farms* na.

Bigbigbigen dagitoy a burgesya ti tarigagay a mangpataod iti nalaka a kuryente para iti pagilian ngem ti agpayso ket ti kasumbangir na. Ngimmato ti presyo ti kuryente gapo ta adda sumagmamano a tattao a mangtengtengngel iti dayta. Ti mangkontrol iti suplay ti mangkontrol met iti pannakaiwaras.

Rinibibo a mannalon ken mangngalap ti mapapanaw kadagiti lugar da gapo laeng iti planta ken pasilidad da. Karaman kadagitoy ti 26,000-ektarya a *geothermal powerplant* ti Aboitiz idiy San Juan, Lobo, Rosario ken Taysan, ti 10,000-ektarya a *solar farm* da Leviste ken Razon iti makinlaud a paset ti Batangas.

Sumrek pay iti eksena ti plano ti Basic Energy a *wind powerplant* a mangsakop iti 2,835-ektarya a daga iti igid ti baybay ti Balayan ken Calatagan a kukua ni Ramon Villavicencio. Kasta met laeng a planta ti plano ti Philippine National Oil Company a maipasdek iti mismo a tengnga ti baybay idiy Mabini.

Babaen ti pannagi-innuna dagitoy a kumpanya a mangibangon kadagiti bukod da a pasilidad, pinukaw da ti pagimbagan ti nakaad-ado a Batangueño a napapanaw kadagiti pagtaengan, daga, ken pagsapulan da. Ad-adda pay a madadael ti aglawlaw gapo iti di responsable a panagtibbag iti igid ti baybay ken ti pannakarugit dagiti danum iti Verde Island Passage. AB

ADDA
69%

a posibilidad a ti agdama nga El Niño iti Pilipinas ket agbalinto a **La Niña** manipod Hulyo agingga Setyembre.

Pakabigbigan daytoy ti masansan ken napipigsa a tudo a mangyeg kadagiti layus, nangnangruna iti makindaya a paset ti pagilian.

Pammataudan: PAGASA

63.6%

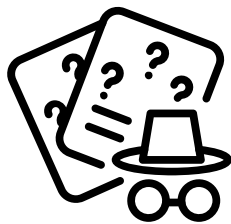
ti bimmabaan ti bilang dagiti ganggannaet a kumpanya a nangikari nga agnegosyo kadagiti *export-processing zone* iti Pilipinas iti umuna a kwarto ti 2024, no idilig iti isu met laeng a tiyempo idi 2023.

Saan a kas iti impasindayag ni Marcos a "komitment" a nagun-od na iti panagpalla-ilang na iti sabali a pagilian.

Pammataudan: Philippine Statistics Authority

70%

a ngimmato ti kaso ti *cyber crime* idi 2023 no ikumpara iti 2022, mailaksid kadagiti kari ti **SIM Card Registration Law** a naipasa idi Oktubre 2022.

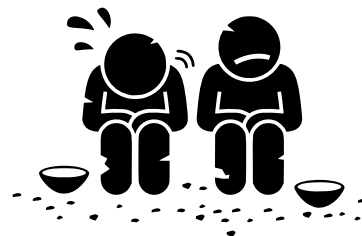
Kaadoan kadagiti kaso ket *online scam*, a nagdoble manipod 7,203 idi 2022 agingga iti 14,030 idi 2023.

1.6 a terabyte

ti kadakkel ti **data** a tinakaw dagiti *online hacker* idi Mayo kadagiti kompyuter ti **Philippine National Police** a nangdetalye iti personal nga impormasyon ti **589,615** nga indibidwal a **nangirehistro kadagiti paltog da.**

Ti insidente ket kaudian laeng kadagiti ado a kaso ti panangkalkal kadagiti pangpubliko a database nga iggem dagiti ahensya ti estado a nangibutaktak iti sensitibo a pribado nga impormasyon dagiti umili.

1 ITI TUNGAL 3

nga ubbing a Pilipino ket **pandek** gapo iti nakaro a malnutrisyon ken **kaawan ti akses iti kalidad a serbisyo para iti ubbing.**

Pammataudan: PIDS-Edcom 2

May 27, 1999

pinasingkedan ti Senado ti Pilipinas ti Visiting Forces Agreement (VFA) a mangpalubos iti libre a panagdalliasat dagiti tropa ti US ken ti nawaya a pannakipaset dagiti eroplano ken bapor a pakigubat iti daga, baybay ken tangatang ti pagilian.

Nupay ibilang ti Pilipinas a maysa daytoy a katulagan, maysa laeng daytoy nga *executive agreement* (EA No. 199) idiy US.

May 16, 1966

a nairussuat ti **Great Proletarian Cultural Revolution** idiy China babaen iti **panangidaulo ni Mao Zedong ken dagiti komunista a Chinese. Iti simmaganad a sangapulo a tawen, milyun-milyon nga agtutubo ken umili ti China ti nagtignay a mangilaksid iti moderno a rebisyonismo, mangsaranget iti panagregget ti dadduma a mangisubli iti China iti dalan ti kapitalismo, ken mangpatibker iti sosyalismo idiy China.**

Naparmek ti GCPR idi mangabak dagiti sentrista-makakannawan nga elemento iti uneg ti komunista a partido idi 1976. Rinibba da dagiti komuna, insubli da ti daga iti pribado a panagtagikua, pinagbalin da a pribado ti ado a kompanya ti gobyerno ken linuktanna ti ekonomya iti pananggagam ti imperyalismo nga US.

Dagiti panagbomba, panangaresto ken kinaranggas ti militar ken pulis

Kadagiti kallabes a lawas, ti terorismo ti estado iti sidong ti turay ni Marcos ket awan-anawa. Nairekord dagiti kaso ti panagbomba, iligal a panangaresto ken pananglipit babaen iti panagikaso ti "terrorism financing" maibusor kadagiti demokratiko nga organisasyon ken sektor.

Panagbomba. Nangitinnag dagiti *jet fighter* ti Philippine Air Force iti 10 bomba kadagiti barangay ti Peñablanca, Cagayan idi Mayo 10 iti alas-2 ti parbangon. Natinnag dagitoy idiy Sityo Ebi, Lapi ken kadagiti kabangibang a barangay. Nangngeg dagiti nakaam-amak a panagbit-tak, istraping ken panagtayab ti *jet fighter* agingga kadagiti ili ti Bag-gao, Enrile, Amulung ken iti Tuguegarao City. Di kumurang a 690 pa-milya ti napilitan a naglibas gapo iti terorista a panangraut ti militar kadagiti komunidad.

Pannaka-aresto. Idi Abril 21, inaresto dagiti soldado ti 4-bulan a masikog a Dumagat-Remontado a ni Manilyn dela Cruz. Napabasol kas miyembro ti New People's Army (NPA), ken naidarom kadagiti agtutuun a kriminal a kaso. Sakbay a natiliw, napuntaan iti bala manipod iti awan aniaman a panagpaltog dagiti soldado iti kalapaw a pagnanaedan da a sangapamilyaan idiy Sityo Pinamaypayan, Barangay Umiray, Dingalan, Aurora.

Idiy Taguig City, nasentensyaan ken naibalod idi Mayo 16 ti NGO worker a ni Salome Crisostomo-Ujano, agtawen iti 67, gapo iti kaso a panagrebeld. Nairaman ni Ujano iti maysa nga engkwentro ti NPA ken dagiti soldado idiy Quezon a napasamak idi Nobyembre 2005.

Idiy Cebu City, inaresto idi Mayo 13 ti 26 nga agdama ken sigud nga *staff* ti Community Empowerment Resource Network (Cernet) Inc (mairaman dagiti tallo a natay) ken ti maysa a lider-mangmanged iti kaso a "terrorism financing". Pinabasol ti organisasyon a mangmanged ti pondo iti NPA-South East Negros. Nagpyansa dagiti biktima tapno temporaryo a mawayawayaan.

Panagpatudo ti bala. Ti 94th IB ket nagpatudo ti bala idiy Barangay Carol-an, Kabankalan City, Negros Occidental idi Mayo 6 a pinaruar na nga engkwentro. Gapo iti pammaltog, nasurok 480 nga umili ti Sityo Tagoc, Bobon, ken Matampa ti Barangay Carol-an ti nagbakwit. Karaman kadagiti napilitan a nagbakwit ti 146 ubbing ken 14 nataengan.

Kinaranggas kadagiti babbai. Dagiti assawa a babbai dagiti balud a politikal a bimmisita iti National Bilibid Prison idi Abril 21 ket pinaglabus. Ti maysa kadakuada ket 10 a daras a pinagturirit ti maysa nga opisyal ti pagbaludan. Impambar da nga agbirbirok da ti iligal a droga, kadawyan a mapatpaturirit ken sirsiripan ti pribado a paset dagiti babbai a bumisbisita iti pagbaludan.

Pananglipit. Binutbuteng ken linipit dagiti ahente ti 10th ID idi Mayo 9 ni Ricardo Baron, 71, organisador ti Transmision-Piston idiy Agdao, Davao City. Dua oras isuna a "kinasarita" ken "paspasukuen" dagitoy.

Idiy Ilocos Norte, arbitraryo a kinumpiskar ti lokal a pulis dagiti *questionnaire* ti Alyansa ng mga Magsasaka sa Ilocos Norte (AMIN) a mangam-ammo ti kasasaad ti komunidad iti daytoy a panawen ti El Niño idiy Barangay Puzol, Pinili idi Mayo 10. Sigun iti AMIN, nagturong dagiti opisyal ti pulis iti balay ti maysa a residente ti barangay no sadino a nakumpiskar dagiti dokumento. AB

Al Nakba, linagip iti tengnga ti naranggas a kampanya nga henosidyo ti Zionista nga Israel idiy Palestine

KAGIDDAN TI MILYUN-MILYON nga umili iti lubong a nagisayangkat kadagiti panagtignay kas pannakikaykaysa kadagiti Palestino, nagmartsa agturong iti embahada ti Israel idiy Bonifacio Global City (BGC) idiy Taguig City dagiti agtutubo ken dadduma pay a sektor idi Mayo 15. Kinondenar da manen ti henosidyo ti US ken Israel idiy Gaza, nangruna ti panangraot da idiy Rafah, ti makunkuna a "maudi a sangtwaryo" ti ginasot a ribo a Palestino.

Pinadas dagiti pulis ken gwardya ti BGC a pasardengen ti protesta, a nakaigapuanan ti pannakasugat ti 15 a raliyista.

Adda nakasina a protesta idiy Quezon City kinamalman na dagiti dadduma a progresibo ken nailian-demokratiko a grupo.

Kamaymaysa dagiti panagtignay iti internasyunal a kiddaw tapno lagipen ti maika-76 nga anibersaryo ti Al Nakba (Ti Didigra) no sadino nga immuna a naranggas a pinatakyas ti tignay a Zionista dagiti Palestino manipod kadagiti daga da tapno maibangon ti estado ti "Israel". Papairtengen ti umili iti sangalubongan dagiti panagtignay maibusor iti Zionista nga Israel iti sangoanan ti di agressat a panagbomba ken panangraot na idiy Gaza. Karaman ditoy ti panangrang-ay dagiti protesta dagiti estudyante iti nasurok 100 a dadakkel nga unibersidad idiy US, kasta met idiy France ken Australia.

Sigun kadagiti nagprotesta, ti agdama a panangpapatay idiy Gaza ket dakdakes ngem ti Nakba idi 1948 isu a masapol nga agtultuloy nga agtignay dagiti umili iti intero a lubong a mangpasardeng iti dayta.

Manipod idi Oktubre 7, 2023, nasuroken a 38,000 Palestino ti pinapatay ti US-Israel idiy Gaza, ken nasuroken a 2 milyon ti naawan ti pagtaengan ken napapanaw kadagiti komunidad da.